

אמר רבי אלעזר, ויברך את יוסף, דוקא את, שברך את אות הברית, סוד [הברית משום שבין שאמר בני הם אשר נתן לי אלהים בזה, או בברך לאותו מקום סוד] הברית שיוסף שמר, ולכן נקרא צדיק. את של יוסף, סוד הברית שעומדת עם יוסף.

האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו. האלהים - זה סוד הברית הקדושה, ברית קדש. אבתי לפניו - דוקא לפניו, שאותם ראשונים עליונים מלפני סוד שלנו, אברהם ויצחק, שהרי מהם נזון ויונק אותו [מאוחו] מקום.

האלהים הרועה אותי, מה הטעם פעם אחרת האלהים? אלא סוד עליון הוא, וכאן ברך את אותו מקום בסוד של אלהים חיים, מקור החיים שממנו יוצאות ברכות, ולכן הזכיר עצמו במקום הזה ואמר האלהים הרועה אותי, משום שכל הברכות ששופעות ממקור החיים יעקב לקח אותן, וכיון שהוא לקח אותן, מקום זה לקח ברכות, והכל תלוי [בברך] בדיבור, ועל זה ויברך את יוסף כתוב.

לכן בכל מקום שצריך לברך ברכות, צריך הקדוש ברוך הוא להתברך בהתחלה, ואחר כך מתברכים האחרים. ואם הקדוש ברוך הוא לא מתברך בהתחלה, אותן ברכות לא מתקיימות.

ואם תאמר, הרי יעקב, שברך אותו אביו ולא ברך את הקדוש ברוך הוא בהתחלה - בא ראה, בשעה שברך יצחק את יעקב, לא ברכו עד שברך את הקדוש ברוך הוא בהתחלה. כיון שברך את הקדוש ברוך הוא בהתחלה, הוא ברך את יעקב. מנין לנו? שכתוב [בראשית כו] ויאמר ראה ריח בני

אמר רבי אלעזר, ויברך את יוסף, את דייקא, דבריה לאת קיימא, רזא (נ"א דברית בני דכיון דאמר בני הם אשר נתן לי אלהים בזה, כדון ברך להתחוא אתר רזא) דברית דנטר יוסף, ובגין כך אקרי צדיק, את דיוסף, רזא דברית דקיימא בהדיה דיוסף:

האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו. האלהים, דא רזא דברית קדישא, קיימא קדישא. אבותי לפניו, דייקא לפניו, דאינון קדמאי עלאי, מקמי רזא דנא, אברהם ויצחק, דהא מנהון אתון וינקא ההוא (נ"א מההוא) אתר.

האלהים הרועה אותי, מאי טעמא זמנא אחרא האלהים. אלא רזא עלאה איהו, והכא ברך להתחוא אתר, ברזא דאלהים חיים, מקורא דחיי, דמניה נפקין ברזאן. ובגין דא אדפר גרמיה בהאי אתר, ואמר, האלהים הרועה אותי, בגין דכל ברזאן דנגדי ממקורא דחיי, יעקב נטיל לון. וכיון דנטיל לון איהו, האי אתר נטיל ברזאן, וכלא איהו תלייא (נ"א בדבורא) בדבורא. ועל דא ויברך את יוסף פתיב.

בגין כך, בכל אתר דברזאן אצטריכו לברכא, בעי קדשא ברך הוא לאתברכא בקדמיתא, ולבתר אתברכו אחרנין, ואי קדשא ברך הוא לא אתברך בקדמיתא, אינון ברזאן לא (דף רכח ע"א) מתקיימין.

ואי תימא, הא יעקב דברכיה אבוה, ולא ברכיה לקדשא ברך הוא בקדמיתא. תא חזי, בשעתא דבריה יצחק ליעקב, לא ברכיה, עד דבריה לקודשא ברך הוא בקדמיתא. כיון דבריה לקדשא ברך הוא בקדמיתא, ברכיה ליעקב. מנא

כְּרִית שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'. כָּאֵן
עוֹמְדֵת בְּרָכָה לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ
הוא, שְׁפָתוֹב אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'.
הַתְּבַרֵךְ בְּקִיּוֹם הַבְּרָכוֹת, וְאַחַר
כֶּף אַחֲרָיו וְיִתֵּן לָךְ וְגו'. פִּיּוֹן
שְׁאוֹתוֹ שְׂדֵה הַתְּקִים בְּעַמִּידַת
הַבְּרָכוֹת, [בְּבְרָכוֹתָיו. מִיַּד בְּרָכוּ וְיִתֵּן לָךְ
הָאֱלֹהִים, שְׁאוֹתוֹ שְׂדֵה סוּד] שְׁיִצְאֹו מִמֶּנּוּ
בְּרָכוֹת, אַחַר שֶׁהוּא הַתְּקִים
בְּבְרָכוֹתָיו.

כְּמוֹ זֶה בְּרַךְ יַעֲקֹב בַּתְּחִלָּה אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַחַר כֶּף בְּרַךְ
אֶת בְּנָיו. בֹּא רָאָה, בַּבֶּקֶר צְרִיף
אָדָם לְהַקְדִּים בְּרָכוֹת לְקֹדֶשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחַר כֶּף לְשֹׁאֵר בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְהָרִי הַקִּמְנוּ בַּבֶּקֶר יֹאכֵל
עַד וְגו'.

וְכֹא רָאָה, כְּשֶׁרָצָה יַעֲקֹב לְבָרֵךְ
אֶת אוֹתָם בְּנֵי יוֹסֵף, רָאָה בְרוּחַ
הַקְּדוֹשׁ שֶׁעָתִיד לְצֵאת מֵאֲפָרִים
יִרְבְּעֵם בֶּן נֹכַח. פָּתַח וְאָמַר מִי
אֵלֶּה? מִשְׁמַע [מִה שׁוֹנֵה] שֶׁאָמַר
בְּעִבּוּדָה זֹו שֶׁל צַד עִבּוּדָה זָרָה
אֵלֶּה אֱלֹהֵיךְ יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּה סוּד
הוּא, כֹּל אוֹתָם הַצְּדִידִים שֶׁל אוֹתוֹ
הַנְּחַשׁ הָרַע, וּמִצַּד אוֹתָהּ רוּחַ
טְמֵאָה אוֹתוֹ הַנְּחַשׁ, וְיִישׁ מִי
שְׂרוּכֵב עָלָיו, וְכִשְׁמִדּוּגִים
נִקְרָאִים אֵלֶּה, וְהֵם מִזְדַּמְנִים
בְּעוֹלָם בְּכֹל אוֹתָם צְדָדִים
שְׁלֵהֶם.

וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ נִקְרָאת זֹאת, שֶׁהוּא
סוּד הַבְּרִית, רִשְׁם הַקְּדוֹשׁ
שֶׁנִּמְצָא תָמִיד בְּאָדָם. וְכֵן זֶה אֵלֵי
וְאַנְהוּ - זֶה ה'. [הוּא ה'] אֲכַל אֵלֶּה
נִקְרָאִים אֵלֶּה, וְעַל זֶה פְּתוּב (שְׁמוֹת
לח) אֵלֶּה אֱלֹהֵיךְ יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן פְּתוּב (ישעיה מט) גַּם אֵלֶּה
תִּשְׁכַּחְנָה, וְאַנְכִי - סוּד שֶׁל זֹאת -
לֹא אֲשַׁכַּחְךָ, וְכַתוּב (איכה א) עַל
אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֵיָה, שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא
גַּרְמָא לְהֵם לְבַפּוֹת כְּמָה בְּכִיּוֹת.
דְּבַר אַחַר עַל אֵלֶּה אֲנִי - מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת

לָךְ, דְּכָתִיב (בראשית כו) וַיֹּאמֶר רֵאָה רֵיחַ בְּנֵי כְרִית
שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'. הֲכֹא קִיּוֹם בְּרָכָה
לְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכָתִיב, אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה',
אֲתַבְרַךְ בְּקִיּוּמָא דְּבְרָכָאן, וְלִבְתַּר כְּתִיב
בְּתַרֵּיהּ, וְיִתֵּן לָךְ וְגו'. פִּיּוֹן דִּיהוּא שְׂדֵה
אֲתַקִּיּוּם בְּקִיּוּמָא דְּבְרָכָאן, (ס"א בְּבְרָכוֹי, מִיַּד בְּרָכוֹי, וְיִתֵּן
לָךְ הָאֱלֹהִים, דִּיהוּא שְׂדֵה רֹוא) דְּנַפְקִי מִיַּנְיָה בְּרָכָאן,
לְבְתַר דִּיאֵהוּ אֲתַקִּיּוּם בְּבְרָכוֹי.

בְּגוֹזְנָא דָא בְּרִיךְ יַעֲקֹב בְּקֹדְמִיתָא לְקֹדְשָא
בְּרִיךְ הוּא, וְלִבְתַּר בְּרִיךְ לְבָנוֹי. תָא
חֲזִי, בְּצַפְרָא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאֶקְדָּמָא בְּרָכָאן
לְקֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא, וְלִבְתַּר לְשֹׁאֵר בְּנֵי עַלְמָא,
וְהֵא אוֹקִימְנָא דְכָתִיב בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עַד וְגו'.

וְתָא חֲזִי, כַּד בְּעָא יַעֲקֹב לְבְרָכָא לְאִינוּן בְּנֵי
יוֹסֵף, חֲמָא בְרוּחַ קְדֻשָּׁא דְזַמִּין לְנַפְקָא
מֵאֲפָרִים יִרְבְּעֵם בֶּן נֹכַח. פָּתַח וְאָמַר, מִי
אֵלֶּה. מִשְׁמַע (ס"א מֵאֵי שְׁנֵא) דְאָמַר בְּעִבּוּדָה דָא
דְּסִטְרָא דְעִבּוּדָה זָרָה (שְׁמוֹת לב) אֵלֶּה אֱלֹהֵיךְ
יִשְׂרָאֵל. אֵלֶּה רְזָא אִיהוּ, כֹּל אִינוּן סִטְרִין
דִּיהוּא חוּיָא בִישָׂא, וּמִסִּטְרָא דִּיהוּא רוּחַ
מְסֵאָבָא הַהוּא חוּיָא. וְאִית מָאן דְרָכִיב עַלְיָה,
וְכַד מִזְדוּוּגָן, אֶקְרוּן אֵלֶּה. וְאִינוּן מִזְדַּמְנִין
בְּעַלְמָא, בְּכֹל אִינוּן סִטְרִין דְלַהוּן.

וְרוּחַ דְקֹדְשָא אֶקְרִי זֹאת, דִּיאֵהוּ רְזָא
דְּבְרִית, רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְאֲשַׁתְּפַח תְּדִיר
בְּבַר נֶשׁ, וְכֵן (שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי וְאַנְהוּ, (ישעיה כה)
זֶה ה'. (ס"א הוּא י') אֲכַל אֵלֵיךְ, אֶקְרוּן אֵלֶּה, וְעַל
דָא כְּתִיב, אֵלֶּה אֱלֹהֵיךְ יִשְׂרָאֵל.

וְבָגִין כֶּף פְּתִיב, (ישעיה מט) גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה,
וְאַנְכִי רְזָא דְזֹאת, לֹא אֲשַׁכַּחְךָ. וְכָתִיב,
עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכֵיָה, דִּיהוּא חוּבָא
גַרְמָא לוּן לְמַבְכֵי כְּמָה בְּכִיּוֹן. דְּבַר אַחַר עַל
אֵלֶּה אֲנִי, מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּיאֲתִיָּהִיב רְשׁוּ